

LÜHIDALT

Kallid lapsevanemad!

Kõik lapsevanemad, kes said kutse 21. oktoobril Tapa kultuurikojas toimunud vallavanema vastuvõtule, kuid kohale ei tulnud, palun külastage Tapa vallavalitsust aadressil Pikk 15.

Teie last ootab väike kingitus Tapa vallavalitsuselt.

Info tel 322 9659, 529 0785 või indrek.jurtšenko@tapa.ee

Algas „Suitsuprii klassi 2007/2008” võistlus

Võistlustel saab osaleda 4.–12. klassini koos õpetajaga. Võistluse periood on 22. oktoobrist 2007 kuni 22. aprillini 2008. Klasside lepinguid oodatakse Lääne-Viru maavalitsusse kuni 1. novembrini.

Olla suitsuprii tähendab olla vaba ka muudest suitsuvabadest tubakatoodetest, näiteks nuusk- või mokatubakast, vesipiibu tõmbamisest.

See on tore võistlus, mitte ainult seetõttu, et saab mingeid auhindu vaid ka seetõttu, et peaaegu on igale ühele võit iseenda üle, et asjatult mitte oma tervisega riskida.

Suitsetamise kahjulikkusest saab ju lugeda isegi suitsupakkidelt.

Meie maakonna suitsupriide klasside arv on igal aastal kasvanud. Eelmisel aastal alustas 24 ja lõpetas 18.

Olga Boitsov
L-Viru MV, tervisedenduse spetsialist

Tapa valla teise tegemisaja jooksul sündinud laste vanemad olid valla sünnipäeval kutsutud kultuuririkotta vallavanema vastuvõtule.

Foto Indrek Jurtšenko

Vald sai kaheaastaseks

Tapa vald sai 21. oktoobril kaheaastaseks.

Pühapäeva hommikul algusega kell 10 peeti Tapa Jakobi kirikus pidulik jumalateenistus tähistamaks Tapa valla sünnipäeva. Vallavanem Kuno Rooba õnnitles kirikusse kogunenud vallakodanikke. Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri metsasarvekvartett pakkus omalt poolt kingituseks kauneid pillilugusid.

Kell 11 toimus kultuurikojas vallavanema pidulik vastuvõtt Tapa

valla teise tegevusaasta jooksul sündinud lastele ja nende vanematele, kus jagati tunnistusi ja meeneid. Esinesid Tapa muusikakooli ja Tapa valla laulustuudio kasvandikud.

Juba ühe aastaga on kodanike huvi oma valla sünnipäeva vastu tõusnud. Eriti teeb rõõmu noorte lastevanemate suur osakaal vallavanema vastuvõtul.

Samale päevale langes ka Lehtse kammerkoori tehtud ja esitatud Rodgers-Hammersteini muusikali “Oklahoma” viimane etendus. Kam-

merkoori vaieldamatult väga hea saavutusena sündinud lavaesitus sai siis ka salvestatud DVD-le.

Järgmisel aastal on plaanis seda ilusat päeva veelgi mitmekesisemalt tähistada. Nimelt toimub Tapa valla aastategija 2008 laureaatide premeerimine. Parimate väljavalimiseks on vaja teha kirjalik ettepanek koos selgituste ja põhjendustega iga esitatud kandidaadi kohta.

Indrek Jurtšenko

LÜHIDALT

Hauarüüstaja sai karistuse

Käesoleva aasta 1. oktoobril arutas Viru maakohus avalikul kohtuistungil kokkuleppemenetluses Roman Gorgani kriminaalasja.

Roman Gorgan oli kohtu alla antud süüdistatuna selles, et ta ööl vastu 2. maid 2007. a sõitis maasturiga Tapa linnas Kalmistu tänava ääres asuvalle vanale kalmistule, kus asub 1919. a Jõepere lahingus langenud leitnant H K ja kolmele tundmatule sõdurile püstitatud hauamonument, sidus ümber hauamonumendi koorimarihma, kinnitas rihma teise otsa auto kärukonsu külge ja tõmbas autoga edasi sõites hauamonumendi pikali.

Seega Roman Gorgan, rüüstates hauamälestusmärki, pani toime KarS § 149 järgi kvalifitseeritava kuriteo: surnu mälestuse teotamine (matuse- või muu surnu mälestamise tseremoonia takistamine, haua või muu viimseks puhkepaigaks tunnistatud koha või surnule püstitatud mälestusmärgi rüüstamine või nimetatud kohtadest eseme vargus).

Süüdistatava, süüdistatava kaitsja ja prokuröri vahel sõlmitud kokkuleppe kohaselt jäi Roman Gorganile mõistetud karistuseks kuus kuud vangistust. Koheselt pöörati täitmisele üks kuu vangistust, ülejäänud viie kuu vangistuse kandmisest vabastati Roman Gorgan tingimisi, määrates katseajaks üks aasta kuus kuud. Katseajaks allutati Roman Gorgan kriminaalhooldaja käitumiskontrollile ja kohustati teda katseajal järgima kontrollnõudeid.

Roman Gorganit kohustati heastama Tapa vallavalitsusele kuriteoga tekitatud kahju 11 262 kr, menetluskuluna sundraha 5400 krooni riigituludesse ja advokaadikulud 2681.55 kr.

Viru MK kohtuotsuse kokkuvõte

Ermo Sepp on aasta põllumees

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Maalehe korraldatud konkursi tulemusena valiti Ermo Sepp (48) 10 nominendi hulgast 2007. aasta põllumeheks. Ermo Sepp, kes on Tapa vallas Patika külas asuva seakasvatustalu omanik, tunnustati sel kevadel ka 2006. aasta parimaks seakasvatajaks.

Aastas üle 2000 sea kasvatava sigala tööd juhib arvutiprogramm, mis muudab inimeste töö kergemaks. Talus töötab kaheksa inimest, neist kolm on otseselt seotud seakasvatusega.

Selle aasta 24. märtsi Virumaa Teataja kirjutab: “Lääne-Virumaa liitunud Lehtse piirkond on toonud Lääne-Virumaale peale mulluse parima seakasvataja tiitli ka parima piimakarjakasvataja (2005. aastal Soosalu pere) oma. “Väikeste talude kant,” kummutas Ermo Sepp arvamuse, nagu võimutseks Eestis vaid suurtootmine.”

Aasta põllumees 2007 Ermo Sepp on õpimuline ja innovatiivne firmajuht.

Foto Heiki Vuntus

Hansa Liising andis Ermo Sepale auhinnaks 30 000 krooni, et ta saaks ennast välismaal täiendada.

Lehtses elav Ermo Sepp on pärit Väike-Maarjast. Ta õppis Väike-Maarja keskkoolis, lõpetas

Tihemetsa sovhoostehnikumi ja Eesti põllumajanduse akadeemia (insenerina). Hobid on tennismäng, jeti ja purjelauaga sõit ning veesusatamine.

Heiki Vuntus

Tapa kino sai kaasaegse helisüsteemi

Elame tehnikaajastul ja üha sagedamini saame osa lausa igapäevastes tegevustes selle ajastu kiiretest arengutest. Et konkurentsivõimelisena püsida või siis üldse püsida, peab uuendustega mitte ainult kursis olema vaid ka nendega sammu pidama.

Tapa kultuurikoja kino kaasaajastab oma helitehnikat, sest see oli hädavajalik. Algul, kui muutus filmide heliformaat ehk sinine heliriba (*Cyan Dye Track*), püüdsime ja suutsime oma jõududega sellest jagu saada. See oli aga väga algeline tehniline lahendus, mis võimaldas filmiheli, kui sellist, üldse lugeda.

Kuulda on olnud, et kahjuks paljud väiksemad kinod ei suuda sedagi ja on sunnitud filmide näitamise sootuks lõpetama.

Abi tuli otsida mujalt. Kuna Kultuuriministeerium toetab igati kinode arengut ja taaskäivitamist läbi konkreetse projekti „Kino tuleb tagasi“, saigi otsustatud sinna projekt kirjutada. Projekti eelarve kujunes üsna suureks (460 000 kr), millest taotletav summa oli 368 000 kr. Projektkonkursi üheks tingimuseks oli see, et omaosalus peab olema 20% summast, ehk 92 000 kr. Edu oli meie sõber, sest projekt rahuldati täielikult ja projekti realiseerimise käigus toimused kinotehnikas järgmised muutused:

- Paigaldati uus helisüsteem, mis võimaldab kõiki enimlevinud filmiheliformaatide esitust (Dolby Digital, Dolby Digital Surround EX, Dolby Stereo, Dolby SR, s.h. sinist – Cyan Dye Track heliriba esitlust).

- Aparatuurile on juurde paigaldatud lisaseadmed, mis võimaldavad kultuurimaja üritusi helindada.

Tavalugejale selle veidi keerulise jutu arusaadavamaks tegemise eesmärgil seletuseks nii palju, et uuenduste tulemusel on meil nüüd igati kaasaegne kinoheli, nii nagu see peab ühes statsionaarses kinos olema! Kogu selle uuenduse olemust on aga raske sõnadesse panna. Seega kutsun sind, kinohuviline, seda kvaliteeti kuulama ja hindama igal teispäeval, kui toimuvad meie majas kinoseansid algusega kl 20. Jälgige reklaami, sest väärtfilme näitame järjepidevalt.

Lähiajal lisame veel ühe kinopäeva nn Euroopa päeva, kus näidatakse Euroopas vändatud filme.

Kui juba uudiste rääkimiseks läks, siis on siinkohal sobiv nimetada ka seda, et lähapäevil käivitame koostöös Nirc Grupiga uue kassasüsteemi, mille tulemusena lisatakse võimalus kinopilet ka kodust lahkumata läbi interneti soetada. Palume siis mõistvat suhtumist, kui algul uudne süsteem ehk veidi segadust või ebamugavust tekitab.

Siia toredade uudiste lõppu on julgust ka unistada. Nimelt mitte-kättesaamatu unistusena on plaanis muretseda uued ja kaasaegsed saali- toolid ja nn baariruumi väljaehitamine proovisaaliks. Unistused pidid lootuse tugeval jõul täituma! Seniks aga meeldivaid kinoelamus!

Arvo Silla,
Tapa kultuurikoja direktor

Eakate ekskursioonist osavõtjad tegid peatuse ka Kasari jõe vana silla peal.

Foto Anu Jonuks

Huvitav päev Läänemaal

1. oktoobril korraldati Tapa valla eakatele ekskursioon Läänemaal. Ürituse õnnestumise eest kandsid hoolt kolm tublit entusiasti: Ene Augasmägi, Anu Jonuks ja Ave Papp ja muidugi kolm toredat bussijuhti.

Sõitu alustasime kell 7 hommikul ja üsna vihmase ilmaga, aga poole tee peal olukord paranes. Esimene peatus oli Penijõel – see on Matsalu looduskaitseala keskus. Selles mõisas oli aastatel 1935–55 põllutöö- ja karjatalitajate kool. Praegu on mõis ja selle ümbrus ilust korda tehtud. Matsalu Riiklik Looduskaitseala kuulub alates 1962. a Euroopa tähtsaimate linnukaitsealade hulka

ja alates 1976. a on rahvusvahelise tähtsusega teadusuuringute ja lindude rööngastamise keskus.

Käisime Kasari jõe silla peal, mis ehitati 1904. a ja oli sel ajal Euroopa kõige pikem sild (308 m). Praegu kasutatakse uut silda.

Edasi sõitsime Haapsalusse, mis on väga ilus, eriti vanalinn. Giid jutustas põhjalikult piiskopilinnusest ja näitas ka akent, kus ilmutab ennast „Valge daam“. Tähtis on mudaravikeskus, sanatoorium Laine, Tšaikovski mälestuspink, mälestussambad Ennole, Hunniusele, Tobiasele jne.

Ja siis üllatus-üllatus! Kõik need 117 inimest mahtusid hubasesse

restorani maitsvat lõunapraadi sööma!

Peale lõunat külastasime Haapsalu jaamahoonet, milles asuv raudteemuuseum oli väga huvitav. Saime teada, et Haapsalu-Keila raudteelõik avati ametlikult 1906. a. 218-meetrine katusega perroon oli ainulaadne Eestis.

Meie huvitava päeva lõpetas korralik äikesevihm, aga seda vaatasime läbi bussiakna, kui sõitsime kodu poole.

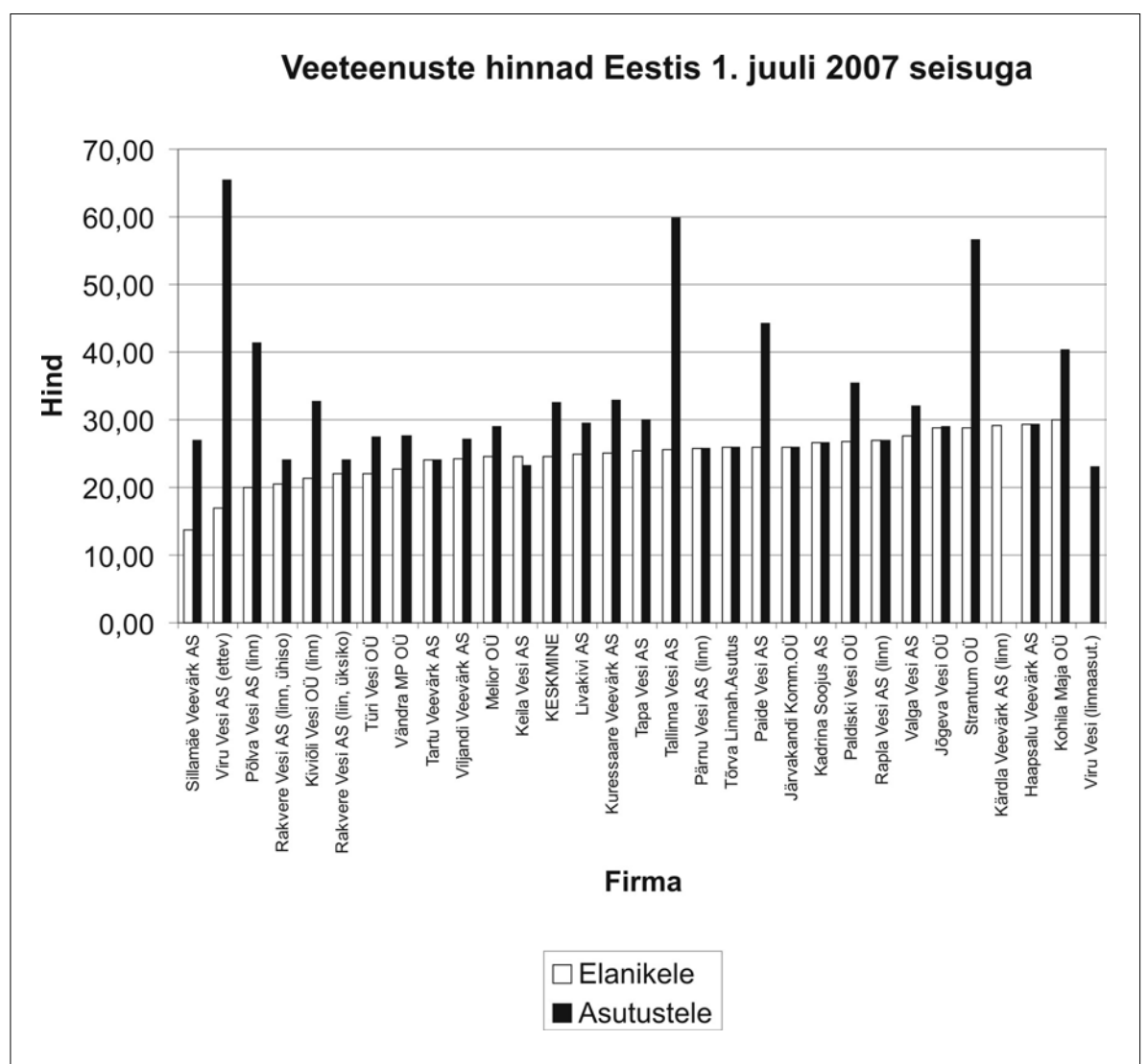
Arvan, et Tapa valla eakad jäid selle päevaga väga rahule!

Täname organiseerijaid!

Elvira Belials

Veeteenuste hinnad Eestis 1. juuli 2007 seisuga

	Elanikele	Asutustele
Sillamäe Veevärk AS	13,66	26,94
Viru Vesi AS (ettev)	16,95	65,37
Põlva Vesi AS (linn)	20,00	41,30
Rakvere Vesi AS (linn, ühiso)	20,50	24,00
Kiviõli Vesi OÜ (linn)	21,28	32,64
Rakvere Vesi AS (linn, üksiko)	22,00	24,00
Türi Vesi OÜ	22,02	27,43
Vändra MP OÜ	22,69	27,60
Tartu Veevärk AS	24,00	24,00
Viljandi Veevärk AS	24,19	27,14
Melior OÜ	24,50	28,91
Keila Vesi AS	24,59	23,17
KESKMINE	24,64	32,62
Livakivi AS	25,00	29,50
Kuressaare Veevärk AS	25,16	32,89
Tapa Vesi AS	25,40	30,00
Tallinna Vesi AS	25,64	59,83
Pärnu Vesi AS (linn)	25,80	25,80
Tõrva Linnah-Asutus	25,96	25,96
Paide Vesi AS	25,97	44,18
Järvakandi Komm OÜ	26,00	26,00
Kadrina Soojus AS	26,55	26,55
Paldiski Vesi OÜ	26,79	35,40
Rapla Vesi AS (linn)	27,00	27,00
Valga Vesi AS	27,70	32,00
Jõgeva Vesi OÜ	28,79	28,98
Strantum OÜ	28,79	56,64
Kärdla Veevärk AS (linn)	29,17	
Haapsalu Veevärk AS	29,35	29,35
Kohila Maja OÜ	30,00	40,36
Viru Vesi (linnaasut.)		23,02

ÜKS PILT

Eelmisel nädalavahetusel "kaunistasid" huligaanid Tapa räämas vaksalihoone kõrval asuvad puud paberibadega. Koristajad polnud suutnud nädala alguses veel rämpsude koristada.

Foto Heiki Vuntus

Kasvamine vanemaks olemise poole

Kas teie teate, kes te olite aasta tagasi? Küsimusele vastates võime julgelt kinnitada, et meie teame, kes me olime ja kelleks saanud oleme tänu projektile "Kasvamine vanemaks olemise poole."

Paljud meist olid kaotanud usu iseenda ja tuleviku suhtes ning huvi maailma vastu, mis laius teisel pool koduust. Sulgesime iseenda maailma ukse ja koos sellega katkes ka kõik huvitav maailmas toimuv, mille olemasolust me teadsime, aga ei teadvustanud endale.

Varakevadel alanud projekt, kus meid kutsuti osalema, on muutnud meie maailmavaadet. Tänu projektitegevusele oleme avatumad, enesekindlamad ja julgemad. Kolmapäevased "pere" koosviibimised on aeg meile endile, kus saame üheskoos arutada kõike seda, mille üle murdsime

pead varem üksi iseendaga segaduses olles.

Nüüd teame, et lahendused probleemidele on tegelikult meis endis olemas, vaja on vaid pisikest tõuget või kellegi teise toetust, et tee lahenduseni leida. "Pere emad" on meile jaganud näpunäiteid, kuidas oleks õigem käituda ühes või teises olukorras, et eluga toime tulla. Koos arutades ja läbi mängides leiab vastuseid paljudele küsimustele.

Paranenud on suhted lähedaste ja tuttavatega, kuna oleme õppinud ennast ning oma soove selgemalt väljendama, saavutades midagi, milleni enne ei küündinud. Endas vaimujõu ja edasielamise jõu leidmise eest saame kiita ja olgem ausad, iga kiitus annab innustust ning motiveerib järgnevat eesmärki saavutama.

Oma igapäevaste tegevuste ja

kiire elutempo juures leiame aega ning võimalusi olla koos ühises suures "peres", kus pakutakse huvitavaid tegevusi nii igas vanuses lastele kui ka nende vanematele.

Oleme teinud palju põnevat. Näiteks käinud Ambla vallas "kiigelandis", seiklusrajal, pidanud koos piknikke ja kohtunud psühholoogidega. Viimati läbisime draamaõpetuse. Neljapäevaõhtuti saame koos lastega teha käsitööd, joonistada ja lõbusalt aega veeta.

Tahaks, et see, milleni me koos oleme suutnud jõuda, jätkuks. Ehk kunagi saame meie toetada neid, kes veel teelahkmel valikuvõimalusi otsivad, et elu keerulistele kiusatustele mitte alla anda.

Projekti „Kasvamine vanemaks olemise poole“ pere

Tolerantsus ja võrdne kohtlemine

Sallivus ehk tolerantsus on inimese või ühiskonna võimelisus taluda, tunnustada või/ja usaldada harjumuspärasest erinevaid arvamusi, uskumusi, hoiakuid, tavasid, kombeid, ideoloogiaid või kultuure üldse.

Sallivus ei pruugi alati tähendada heakskiitu või mõistmist, kuid enamasti sisaldab austust. Eri kultuurides esineb sallivust erineval moel. Sageli on probleem enamuse tavadest hälbivate vähemuste sallimine, nt homoseksualistide, moslemite vms sallimine, aga ka sallivus ühiskonna täieõiguslike gruppide vahel, nt vanurite ja noorte, loomeliste ja ärimõistete jne.

Sallivus ei pruugi olla üksnes positiivne nähtus. Sallivusest kui negatiivsest nähtusest räägitakse näiteks siis, kui jutt on ühiskonna sallivast suhtumisest mõningatesse korrariikumistesse ja kuritegudes-

se. Eestis kerkib sallivuse küsimus eelkõige üles seoses "muulaste küsimusega". Küsimuseks on see, et mil määral on võimalik eri tasanditel sallida neid inimesi, kes on asunud Eestisse elama Nõukogude okupatsiooni ajal ning moodustanud siin kogukonna, mille tavad ja taotlused ei ühti eestlaste omadega.

Sallivuse üle arutletakse Eestis ka seoses tööjõu vaba liikumisega Euroopa Liidus. Võõrtööjõu massiline saabumine Eesti tööturule võiks tekitada konflikte majanduslikel, rassilistel, usulistel jm alustel, mistõttu tunnustatakse, et mõnede inimeste sallivuse piir jookseb just nende küsimuste vahelt.

Kui me vähegi soovime olla sallivad ja tolerantsemad inimeste vastu, kellega me koos eksisteerime siin väikesel Eestimaal, siis võiks üks elumoto seista järgnevas mõtetes: "Tolerantsus ei seisne mitte

selles, et jagatakse teise inimese arvamust, vaid et teisele jäetakse õigus olla eri arvamusel. See on ka kõik: teisele ei tohi jätta õigust olla omalt poolt sallimatu." (Viktor E. Frankl "Mõttetähe").

Selle jutu kokkuvõtteks ongi praegu Tapa valla koolides käimas loengud/töötoad lastele, nende vanematele ning õpetajatele teemal "Tolerantsus ja võrdväärne kohtlemine". Kallid lapsed ja lapsevanemad võtke osa loengutest, mida tahame teile pakkuda ja mida viivad läbi oma ala asjatundjad. Ning te näete, et tolerantne ning salliv suhtumine teiste inimeste vastu ei olegi nii võimatu.

Projekti rahastavad Lastekaitse Liit, MTÜ Tapa Lastekaitse Ühing, Hasartmängumaksu nõukogu ja Tapa vallavalitsus.

Ene Augasmägi, sotsiaalnõunik

Konkurentsi-seadustele allub ka tavanditeenusefirma

Rituaalteenused, lille müük, lilleseadete ja pärgade valmistamine, matmispaiga korrastus – need on põhilised teenused, mida osutab Tapa valla elanikele Marmor Grupi OÜ. Viimasel ajal on Tapal kuulda olnud, et Tiit Lillenbachi poolt juhitud firma on oma tegevuse lõpetanud. Suured tavanditeenuse reklaamid lillekaupluse seinal on pikemat aega kaetud joogivee reklaamiga. Selgitused ongi Marmor Grupi OÜ omanikult.

Samuel Golomb: Kas siis teete tööd või ongi äri kinni?

Tiit Lillenbach: Töötame! Vähe sellest, meie firmal on palju reaalseid plaane, et teenuste kvaliteeti tõsta. Ülal loetletud teenuste nimistule võin lisada veel mitmeid. Marmor Grupi OÜ teostab koroneer-transportteenust, oleme volitatud firma lahkunute transportimisel kriminaalsetes või avariisituatsioonides. Teeme seda terves Järva maakonnas ja isegi kuni Vändrani välja. Tegeleme ka kalmistukivide- ja plaatidega. Ma ise olen hariduselt kivimeister. Aga jutud Marmor sulgemisest on eeskätt vajalikud neile, kes ka soovivad tulla rituaalteenuste turule. Paraku mitte alati kasutades ausa konkurentsi võtteid.

Samuel Golomb: Konkurentsi ja rituaalteenused – see kõlab veidi kummaliselt. Kas tõesti ka sellisel turul valitseb konkurentsi võitlus?

Tiit Lillenbach: Ma tunnistan asjat konkurentsi. Nii jõuame parema kvaliteedini ja hinna moodustamiseni. Uute legaalselt firmade tekkimine võimaldab klientidel teha oma valikuid, korralikult töötada ka maksude süsteem. Ja lisaks, sellele meie töö eripära seisneb maitse ja tavanditeetika juurutamises.

Täna on kujunenud situatsioon, kus meie endine töötaja otsustas luua oma tavandiäri. Esialgu mahub tema kontor väikesesse portfelli. Samas on teada, et meie nn konkurendid on suunanud oma tegevuse madala tavanditeetika klientidele.

Ei taha lahata situatsiooni, kus lugupeetud „konkurent“ avas oma äri olles veel meie firma palgal. Õnneks, saime kiiresti aru, miks osa tellimusi, mis meie majas sõlmitud, firma kassasse jälge ei jätnud.

Ebaaus konkurent – see on ju

ehtne turu solkimine. On olnud mitmeid juhtumeid, millal on meie nime all ebaseaduslikult tegutsenud. Mitmel korral oleme saanud pretensioone, mis hilisema uuringu tulemusena selgitavad – tegutseti Marmor nime all.

Samuel Golomb: Kliendile on eelkõige tähtis teenuse hind. Matuse talitus on selgelt kallis teenus.

Tiit Lillenbach: Meie kliendid saavad ise valida teenuste hinnaklassi ja loetelu. Meie väljastame ametlikud maksedokumendid ja fikseerime teenuste loetelu. Samas saame kõik aru, et sellise töö juures nagu seda on matusetalituse ettevalmistamine ja läbiviimine, võivad tekkida ootamatud asjaolud. Teenuste lõplik hind on aastajaast, lugeja kvalifikatsioonist ja tuntuusest, vahemaadest jne. Võivad tekkida ka ootamatud situatsioonid. Teame ju kõik, milline on Tapa kalmistu pinnas – muld, savi ja kivid.

Samuel Golomb: Mainisite ka firma plaane.

Tiit Lillenbach: Alustaksin meie lillepoest Tapa keskkonnas. Kavatseme laiendada müügipinda ja eraldada lille müügi matusepärgade väljastamisest. Ega pole eriti mugav soetada lilli peo tarbeks ja samas uuendada pärjalinte.

Lillepoe ja Rõõmupoe taga asuval hoo vile soovime kevadel rajada väikesel kivialal. Nii saaksime päevavalguses eksponeerida kive, aed oleks roheline ja lilleline.

Meie tulevikuplaanid, mis suunatud teeninduse parandamisele, on suures osas sõltuvad meie koostööpartneritest ja ka valla arenguplaanidest. Tapal pole ikka veel leidnud lahendust kabeli mure. Kalmistu on aastatega veninud laiali, peavärvast päris kaugele. On reaalne vajadus uuele teele, mis võimaldaks pääsu kalmistule ka tagumises osas. Ka korralikku piirdeaeda oleks Tapa kalmistule vaja. Prügimure saaksid lahendada multiliftkonteinerid.

Samuel Golomb: Rituaalifirmale oleks väär soovida klientide arvu suurenemist. Mida teie ise tahaksite lehe lugejatele soovida?

Tiit Lillenbach: Soovin tugevat tervist! Külstage meie lillepoodi ainult pidupäeval! Aga teame, et rõõmupäev võib vahetuda mureajaga. Meie aitame teid rasketel päevadel. Teame ju, et jagatud rõõm suurendab rõõmutunnet. Samas jagatud mure teeb ...

Samuel Golomb, Tapaskije Vesti

Tunnustati senioreid

21. oktoobril toimus Tamsalu kultuurimajas rahvusvahelise eakate päeva puhul Lääne-Virumaa Pensionäride Ühingu korraldatud pidu "Hoolivus ja headus meis ja meie ümber". Iga oma valitsus sai esitada oma valla tublisid senioreid, keda tunnustati maakondlikul tasandil. Tapa vallavalitsus esitas viis tublit seniorit, kellele vald omalt poolt kinkis 1000-kroonised tšekid.

Tapa vallast tunnustati pidupäeval alljärgnevaid senioreid:

Linda Udeküll on olnud kauaegne seltsi Kanarbik aktiivne liige, tegeleb käsitööga, käib tantsimas, matkamas ning harrastab kepikõndi. Ta on väga hea vanaema oma 17-le lapselapsele.

Elve Nurk on tubli külavanem, tegutseb aktiivselt Jänedä käsitöötoas ja Lehtse käsitööringis. Tal on väga

kaunis kodu ning ta on inimene, kelle peale võib alati kindel olla.

Eha Suuressaar on klubi Eha valgus eelmine president. Ta osaleb aktiivselt kõikidel üritustel, tegeleb palju käsitööga. Tema koduaed on kõigile eeskujuks, ta on alati heatujuline ning abivalmis.

Evvi Lööper on väga töökas, peab mesilasi. Oma lastelastele on ta suurepärane vanaema. Ta on alati heatujuline kaaslane, tantsib rahvantsurühmas, on hea sõnameister ning võtab alati osa ühistest üritustest ja matkadest.

Vello Raagmets on aastaid olnud pensionäride ürituste eestvedaja, hea sõnameister ja laulja. On inimene, kes oskab alati seltskonnas head tuju üleval hoida.

Ene Augasmägi, sotsiaalnõunik

Toimus infopäev "Oska aidata"

Laupäeval, 13. oktoobril, toimus Tapa gümnaasiumi võimlas infopäev "Oska aidata". Oma tooteid ja teenuseid olid tutvustama tulnud kokku 11 erinevat eksponenti, nende seas Eestis ühed suurimad invaabi- ja hooldusvahendeid pakkuvad osahingud nagu Invaru, Tervise Abi ja Ortopeediakeskus ning MTÜ Inkotuba. Eelnimetatutelt on Lääne-Viru maakonna elanikel võimalus abivahendeid osta või laenutada soodustingimustel.

Nägemis- ja kuulmispuudega inimestele oli tulnud oma tooteid tutvustamas laia valikuga MTÜ Jumalalaeka abivahendikeskus Silmalaegas. Väljapanekus võis näha mitmeid ideaalseid abivahendeid mitte üksnes nägemispuudega isikutele, vaid ka eakatele, koduhooldust vajavatele inimestele jne. Siinkohal mõni näide: kõnelev termomeeter, köögikaal, käekell või mõõdulint, mis peale mõõtmist teatab selge häälega täpsed andmed; erinevad suurendusklaasid või näidistaja, mis näidistab automaatselt ka kõige väiksema silmaga nõela.

Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustas nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega inimestele helikirjas raamatuid, ajalehti ja ajakirju ning punktikirjas trükiseid, samuti puuteraamatuid. Just viimased pakkusid suuremat huvi lastele, kuna puuteraamatuid sai kohapeal vaadata ja ise käega katsuda. Eesti pimedate raamatukogu direktor Priit Kasepalu oli lahkelt nõus laste küsimustele vastama ja õiget lugemistehnikat demonstreerima.

Aastajale kohaselt oli pori probleemile lahendust pakkumas OÜ Sabline, kes pakkus erilisi porimatte, mis eemaldavad muda kohe pärast ühekordset matile astumist. Lisaks jalgade puhastamisele on sellised matid väga mugavad ratastooli kasutajatele või lapsevankritele.

OÜ Manual tutvustas liikumispuudega inimestele mõeldud abivahendeid. Tegemist on ühingu, kus remonditakse kasutatud abivahendeid, kohandatakse uusi ümber vastavalt puude iseärasusele ja pakutakse ka uusi kõrgkvaliteedilisi tooteid. Näha võis nii manuaalseid kui elektrilisi ratastoole, käsijuhtimisseadmega autot ja palju muud

põnevat. Huvitav fakt on siinkohal see, et OÜ Manual töötajad on ise liikumispuudega ja teavad, milline abivahend on inimesele vajalik ja millist peaks ta kasutama. Seega nendepoolne nõustamine on väga professionaalne.

Esindatud oli ka AS Tapa Haigla, kes tutvustas enda teenuseid nagu näiteks rehabilitatsiooniteenus, koduõendus ja erinevad füsioterapiateenused.

Infopäeval osales Tapa valla eakate jaoks loodud MTÜ Seenor. Kohapeal oli välja pandud juba tehtud töödest kena näitus-müük. MTÜ poolt pakutavate teenuste hulka kuuluvad näiteks mälu- ja kätetoetamine, omaste hooldajate rühmatöö, käelised tegevused ja muud vaba aja veetmisvõimalused.

MTÜ Jeeriko, kes põhiliselt tegeleb küll töötutega, tutvustas huvitavat projekti, mille sisuks on luua psüühiliste häiretega inimeste päevakeskus, kus osutatakse toetavaid teenuseid psüühiliste erivajadustega isikutele. Päevakeskuses osutatavate teenuste hulgas on erinevaid tegevusi nii kliendi jaoks kui ka teenuseid, mis on mõeldud psüühiliste häiretega isikute lähedastele.

Keskpäeval algas kontsertprogramm kus esinesid laulja Allan Laur, eakate tantsurühm Eideratas, laululapsed Indrek Jurtšenko laulustuudiost, Laine Valli, Seniori tants Anu Joonuksi juhendamisel ja külalisesinejad Pärnu Ratastooli Klubist ning Imastu Koolkodu. Kontsert oli südamluk ja meelde jääv.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et korraldajad loevad infopäeva õnnestunuks. Tõdesime, et sellise ürituse korraldamine on väga vajalik, kuna professionaalset nõustamist olid tulnud saada puudega inimesed, hooldajad, nende lähedased, perearstid ja teised huvilised. Nendel, kellel ei olnud võimalust üritusel osaleda, võivad eksponentide kohta infot saada artiklitest, mis hakkavad ilmuma kohalikus ajalehes Sõnumed rubriigis "Oska aidata".

Siinkohal tänab Tapa vallavalitsus südamest kõiki infopäeval osalejaid ja abilisi, kes andsid oma panuse ürituse kordaminekul.

Ilona Alla,
hoolekandespetsialist

OSKA AIDATA

Taimi ja Peeter Lauring tutvusid infopäeval ratastoolidega.

Imastu koolkodu poisid koos muusikaõpetajaga andsid meeleoluka kontserdi populaarsetest lauludest.

Fotod Heiki Vuntus

Osaühing Ortopeediakeskus

Ühing jätkab Gustav Saksa poolt 1907. aastal asutatud esimese Eestis protees-ortopeedilise töökoja traditsiooni.

Firma spetsialistid on saanud head teoreetilist ettevalmistust firmades Otto Bock (Saksamaa), Proteesisäätli ja Oulu Ortoosikeskus (Soome), Blatchford (Inglismaa), T-Tape (Holland), OIME (Venemaa) ning omavad pikaajalist erialast tööstäazi.

Firma tegevuse põhieesmärk on laste, puuetega inimeste ja vanurite kindlustamine kaasaegse ja kõrgetasemelise meditsiinilise ning protees-ortopeedilise abiga vastavalt EV Sotsiaalministeeriumi ja Eesti Haigekassa kehtestatud korrale.

Teenuse osutamisel lähtume meditsiinilise osa esmatähtsusest, selleks oleme sõlminud koostöölepingud ravi- ning taastusravi asutustega. Patsientide teenindamine toimub raviasutuste baasil, vajadusel ka sotsiaal- ja hooldusasutustes ning kodus. Firma kogenud arst-ortopeedid annavad abivajajatele kvalifitseeritud konsultatsioone.

Patsiendi teenindamise aluseks on perearsti või eriarsti saatekiri ja isikliku abivahendi kaart. Abivahendi valmistamisel arvestame arsti soovitusi, patsiendi tervislikku seisundit, vanust, soolisust, aktiiv-

OÜ Ortopeediakeskus oli Tapa invainfopäevale kaasa võtnud mitmesuguseid abivahendite näidiseid.

Foto Heiki Vuntus

sust, erisoove ning konstruktiivseid ja tehnoloogilisi võimalusi.

Soodustuse saamiseks tuleb esitada perearsti või eriarsti saatekiri, haigekassa kaart, isiklik abivahendi kaart, isikut tõendav dokument, pensionitunnistus või invaliidsustunnistus.

Valmistame:

- esmased (amputatsioonijärgsed) proteesid,
- esmased postoperatiivsed ja traumajärgsed ortoosid,
- üla- ja alajäseme proteesid,

- üla- ja alajäseme ortoosid,
- lülisamba ortoosid,
- tugiaparaadid, tugikorsetid,
- sünnituseelsed ja sünnitusjärgsed bandaažid,
- abduktsioonitooted lastele,
- eriortoosid,
- ortopeedilised jalatsid,
- ortopeedilised tallatoed.

Vastuvõtt toimub 22. novembril ja 13. detsembril kell 13–14 Tapa haiglas kirurgi kabinetis.

Oleg Nesterenko,
uhataja

Pimedatele kirjutatud puuteraamatute lugemine tekitas elavat huvi infopäeva külastajate hulgas.

Foto Heiki Vuntus

Pärnu ratastooli line-tantsu grupi *Silver Wheels* esinemine ei jätnud kedagi ükskõikseks.

Foto Heiki Vuntus

Line-tantsu kursused ratastoolis liikuvatele inimestele

See ameerikast pärit universaalne tantsustiil on populaarsust kogunud üle kogu maailma. Kuna line-tants ei nõua partneri olemasolu ega ka eelnevaid tantsuoskusi, on see tantsustiil suurt poolehoidu võitnud nii noorte, vanemate kui ka liikumispuudega (ratastoolis liikuvate) inimeste seas.

Line-tantsu tantsitakse nüüdseks väga erinevate muusikastiilide järgi, mis annab suurepärase võimaluse tantsimiseks väga erineva muusikalise maitsega inimestele.

Line-tants on suurepärase meelelahutuse ja treeningu ühendus, mis annab mõnusa füüsilise koormuse, arendab koordinatsiooni, rütmitunnet ning pakub ühtlasi hea võimaluse enese liigutamiseks.

Kui tava-line-tantsus on põhirõhk sammudel ning erinevatel

sammukombinatsioonidel, siis ratastooli-line-tantsus on esikohal pöörded ning nende võimalikult täpne ja üheaegne sooritamine. Samal ajal peab jälgima, et tantsimise ajal säiliks sirge rivi, mis on ühtlasi ka line-tantsu üks põhilisemaid tunnuseid. Sõnast line (ingl k joon, rivi) tuleneb ju stiili nimetus. Line-tants arendab väga hästi koordinatsiooni, ruumilist mõtlemist, mälu. Tore on see, et sama tantsu saavad koos tantsida nii oma jalgal liikuv (ka kergema liikumispuudega), tavalist ratastooli kui ka elektrilist ratastooli kasutav inimene.

Tantsimine annab rohkem jõudu kui kulutab. Kui nägin esimest korda ratastooli-line-tantsu, tundsin, et see on midagi, mida meie valla ratastoolis liikuvatele inimestele pakkuda. Oma mõtte teingi teoks ja suhtlesin line-

tantsu õpetajaga, kes oli lahkelt nõus Tapal hakkama vedama ratastooli-line-tantsu.

Soovin siinkohal kõigile julget pealehakkamist ning kiirelt minuga ühenduse võtmist. Kursus hakkab toimuma kord nädalas Tapa spordikeskuses ning Tapa vallavalitsus korraldab teie transpordi kohale ja tagasi koju. Teie jaoks on kursus tasuta. Kui tahad tantsida, aga puudub paariline? Kuna line-tantsus paarilist tarvis pole, siis tule ja proovi järele!

Huvilistel palun võtta ühendust Tapa vallavalitsuse sotsiaalnõuniku Ene Augasmägiiga tel 325 8691 või e-maili teel: ene.augasmagi@tapa.ee. Kursus algab novembri keskpaigas. Täpsem informatsioon registreerimisel.

Ene Augasmägi, sotsiaalnõunik

ATV-juht, ole looduse sõber!

Keskonnaministeeriumi eestvõttel on valminud kodulehekülg, mis tutvustab nii ATV-dega liikujatele kui ka teistele mootorsõidukijuhtidele loodussõbraliku liikumise võimalusi ja reegleid.

Mootorsõidukijuhtidele looduses liikumiseks vajalikud juhised leiab koduleheküljelt aadressil www.envir.ee/atv. Lisaks on seal kirjas muud olulist infot, näiteks ATV-dele lubatud sõidukohad, selleteemalised artiklid ja uudised ning ülevaade tüüpilisematest seaduserikkumistest.

“ATV-d on muutunud viimastel aastatel populaarseteks hobisõidukiteks, kuid oskamatu kasutamisel võivad need kahjustada meie looduskeskkonda. Seega on ilmne vajadus selles vallas inimesi harida,” selgitas Keskonnaministeeriumi asekancleri kt Jaanus Kala.

Keskonnaministeeriumi tellitud uuringu andmetel on 85%

küsitletutest kuulnud, et looduses mootorsõidukiga liikumist piiravad teatud reeglid. Reeglite sisuga on mõningal määral kursis 46% vastajatest. Ligi kolmandik ehk 29% küsitletutest vastas, et nad ei tunne reegleid kuigi hästi või pole nendega üldse kursis. Vaid 41% väitis, et jälgib mootorsõidukiga looduses liikudes reegleid.

Küsitletud heitsid ATV-dega sõitjatele kõige enam ette liigse müra tekitamist, maastiku rikkumist, hoolimatut ja ülbet suhtumist nii keskkonda kui ka teistesse inimestesse. Negatiivseid hinnanguid ATV-de ja nende juhtide kohta andis ligi veerand vastanutest. Kõik vastajad olid küllaltki üksmeelselt seisukohal, et mootorsõidukitega looduses liikumiseks on reeglid vajalikud ja neid tuleb jälgida.

“ATV-dega keelatud kohtades sõitmist pidas probleemiks ligi pool (46%) vastanutest, pida-

des vajalikuks reeglite rikkujate suhtes karistuste suurendamist,” täpsustas Kala. Tema sõnul näitab ministeeriumi korraldatud küsitlus sedagi, et mootorsõidukijuhtidele ei ole jagatud looduses liikumiseks piisavalt teavet. Üheks infosaamise võimaluseks on asja avatud kodukülg. Lisaks on Keskonnaministeerium kokku pannud ka infovoldikud, mida jagavad ATV-de müüjad ja ATV-matkade korraldajad.

Ministeeriumil on kavas selleteemalist teavitustööd jätkata. Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) on aga mitmes riigimetsakonnas alustanud radade maha märkimisega. Kui need on liikluseks avatud, siis annab nii RMK kui ka Keskonnaministeerium nende täpsest asukohast teada.

Agnes Jürgens, Keskonnaministeeriumi avalike suhete osakonna nõunik

Minu raudteeloost

Rongi “jänesed”

31. juulil 1937. aastal vabanesin sõjaväeteenistusest aspirant-allohvitseri aukraadiga. Seljataha jäi 13 kuud sõjaväeõppust, sellest kaks esimest kuud Tapa soomusrongi rügemendis, üheksa Tallinnas Tondi sõjaväe õppeasutuste aspirantide koolis ja viimased kaks kuud praktilal Tapa soomusrongide rügemendis ning Petseri lähedal Värska laagris. 24. veebruaril 1938 ülenas president mind lipnikuks.

Olin siis 20-aastane. Isa oli selleks ajaks jäänud invaliidsuspensionile, ta põdes raskekujulist kopsulaienemist. Oli selge, et mul on tarvis kiiresti korras asuda tööle, sest edasiõppimine või koguni kojujäämine ei tulnud kõne alla. Vanem vend töötas juba raudteel kaubandusametnikuna Kohtla jaamas, noorem vend aga oli lõpetanud algkooli V klassi. Ema oli meil päris kodune inimene.

Mitmed enne mind gümnaasiumi lõpetanud poistest olid asunud teenistusse raudteele. See mõjutas ka mind, kuna isa oli olnud kauaaegne raudteelane, vanem vend aga juba mitu aastat raudteeteenistuses. Kiiresti oli tarvis muretseda vastavad dokumendid, kirjutada soovivaalduks ja saata kõik Raudteevalitsusse, mis asus Tallinnas, Soo tänaval.

Ruttu sain positiivse vastuse ja juba 7. augustil olin arstlikus komisjonis ning pärast seda Raudtee Eksploataatsiooni ameti ülema, erukolonel Kasaku kabinetis. Lühike vestlus ja mind määrati Tallinna jaama koosseisu.

Muide, juba mitu aastat varem oli Eestis alanud periood, kus vabariigi suuremates majandusharudes olid juhtivatel kohtadel kõrgeid sõjaväelased. Näiteks haridusministriks oli kolonel Jaakson.

Erukolonel Kasak oli juba mitu aastat varem alustanud aktsiooni, mille tulemusena saadeti pensionile neid teenistujaid, kes olid jõudnud pensioniikka, eriti aga neid, kellel oli väike haridus. Kuna aspirantide kooli lõpetajad olid kõik gümnaasiumiharidusega ja tavaliselt sportliku kallakuga, siis täienes raudteekaader just selliste noorte ja sihvakate raudteelastega. Eriti kena oli vaadata, kui noored konduktorid reisirongi väljumisel jaamast löid perroonil seisvale jaamakorraldajale hüvastijätuks “kulpi”.

Tallina jaamas oli mul lühike jutuaajamine jaamaülema R. Tubalkainiga. Hiljem kuulsin, et ta õppis töö kõrvalt Tartu Ülikoolis õigusteadust. Mind aga määrati pöörmeseadjaks ja Raudteevalitsuse korraldusel saadeti hoopis Järve raudteejaama. Sattusin sinna jaamakorraldajaks J. Lensini vahetusse. Ta oli suure staažiga raudteelane, minusse kui “roheline” suhtus ta sõbralikult ja abivalmilt. Ta andis mulle kõige elementaarsemaid juhtnööre. Pöörmeseadja kohustuste hulka kuulus ka jaamakorraldaja kabinetis ahju kütmine selleks, et oleks ruum soe, – oli juba september ja ööd jahedad.

Kui tahteti saata kaup või pagasit, siis jällegi oli pöörmeseadja see, kes vastuvõtmisel neid kontrollis ja kaalus. Dokumendid aga vormistas jaamakorraldaja, võttes ühtlasi sisse veoraha. Kui aga sellised saadetised saabusid jaama, siis oli pöörmeseadja see, kes vormistatud dokumentide järgi nad välja andis.

Jaamakorraldaja ja pöörmeseadja töötasid vahetusrežiimis, st 12 tundi tööl ja 24 tundi vaba. Selline töörežiim oli pidev, olenemata pühapäevadest ja riigipühadest.

Päevase valvekorra ajal oli pöör-

meseadja kohuseks ka jaamahoone ümbruse ja reisiplatvormide puhtalt korras hoidmine. Oli juba aeg, kus puudelt hakkasid langema lehed ja need oli tarvis ära koristada. Muide, sel ajal ei olnud ju kõrgeid reisiplatvorme, sest reisirongide vagunid olid mõeldud madalate, liivaste platvormide jaoks. Mäletan kui Lensin demonstreeris mulle kuidas koristada lehti ja prahti, pärast puhastamist joonistas platvormide liivale isegi mingeid ornamente. Kui võrrelda praeguste reisiplatvormide puhastamist ja korrashoidu selleaegsete nõudmistega, siis on see sama, mis öö ja päeva vahe.

Aastakümneid on leidunud rongides “jänesed”, st piletitähtsaid. Tavaliselt trahviti neid otse vagunis. Mäletan aga üht ohtupoolset päeva kui Tallinn-Pääsküla elektrirongi rongijuht andis “jänese” Järve jaamakorraldaja kästusse. Mina olin sel momendil jaama ees mõne meetri kaugusel “jänesest”. Lensin saatis rongi ära Nõmme poole ja palus “jänese” oma tööruumi, kus toimus trahvikviitungi väljakirjutamine ja trahvi sissenõudmine. Jäi mulje, et sellel piletitähtsajal oli isegi ebamugav tunne, seistes kohal ja vaadates kogu rongi möödumist. Ei mingit soovi plehku panna nagu sellistel puhkudel nõukogude ajal juhtus. Nägin ise kui “jänese” rongi seisu ajal vahejaamas hüppas vagunist välja perroonile, loovutades oma mütsi piletikontrolörile!

Üks raskemaid momente minu teenistuses oli see, kui öises vahetuses varahommikul saabus Kopli kauba- jaamast nn Nõmme manöövrirong. Tavaliselt jõudis ta Järve jaama kella 5.30 paiku. Tõi vaguni või kaks kaupa kohalikule kauplusele ja Tondi Sõjaväekoolile. Kogu häda seisis selles, et sel ajal olid kõik kaubavagunid küll väikesed ja kaheteljelised, kuid vagunite omavaheliseks kokkuhaakimiseks olid nad varustatud kruvisiduritega. See aga tähendas seda, et nii vaguni maha- haakimise manöövrirongi koosseadest kui ka vaguni juurdehaakimise temasse tuli minul minna vagunite vahele. See tundus mulle väga ohtlik, kuigi sellist toimingut tehti koosseade seisuaajal. Esimesel taolisel hommikul tulid minule appi manöövrirongi vedurijuhi abi ja rongi konduktor. Nad instrueerisid mind sõbralikult ja püüdsid mind abistada ning õpetada. Õnneks sain ma kiiresti need vajalikud võtmed selgeks ja järgmisel korral ma tegutsesin juba iseseisvalt. Rongijuht manöövrirongi tegemisest osa ei võtnud, tema tegeles sel ajal jaamakorraldaja ruumis vastavate dokumentide vormistamisega.

Kuna ma olin ajutise tööjõu nimekirjas siis sain varsti Raudteevalitsuselt käsu sõita tööle Rakvere jaama kaubakontoris. Siin oli võimalus tutvuda kaubaveo operatsioonidega ja kaubaveo dokumentidega, Esimest korda elus oli mul vaja ära õppida arvelaua kasutamine. Olin Rakveres tööl ligi kuu aega. Õhtul ja öösel viibisin Tapal. Puhkepäevaks oli sel ajal ainult pühapäev. Kadriinas peeti tihti pühapäevaõhtutel rahvamajas tantsupidusid. Paaril korral osalesin ka mina seal. Mäletan ühte korda, kus pidu kestis varahommikuni. Tutvusin seal kahe tütarlapsena, kes olid mulle tantsupartneriteks. Naljaga pooleks pakkusin mõlemale tütarlapsena nende eesnimed. Enam ei mäleta millised, aga selgus, et täiesti õigesti arvasin! Naersime kõik koos. Sellist õiget “ennustust” ei ole mul enam kunagi elus kordunud. See oli meelde jääv peoõhtu. Eriti meeldiv oli see, et pooled tantsulood mängisid puhkpilliorkester.

Otto Lahi

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

10. oktoober 2007

- Ühele inimesele otsustati hakata osutama koduteenust.
- Puudega inimesele määrati hooldaja.
- Virumaa Pensioniametile tehti ettepanek ühele vanaemale peretoetuse maksmiseks, kuna lapse isa on surnud.
- Otsustati Lääne-Viru perekonnasiisuaametele teha ettepanek alaealise perekonnanimi muutmiseks, kuna ema abiellus.
- Otsustati anda nõusolek alaealisele kuuluva vara võõrandamiseks.
- 19 inimesele otsustati maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi.
- Toitlustamist otsustati toetada Väike-Maarja Õppekeskuses õppivale õpilasele.
- Toimetulekutoetuse jääkidest otsustati maksta täiendavat sotsiaaltoetust 24 inimesele.
- Ühele perekonnale otsustati eraldada sotsiaalkorter.
- Üks inimene paigutati hooldekodusse.
- Otsustati kompenseerida ühe õpilase sõidukulud Rakvere vene gümnaasiumi.
- Tunnistati edukaks pakkumiseks Palu Grupp OÜ poolt esitatud pakkumine vene gümnaasiumi akende ja uste vahetamiseks koos sise- ja välisviimistlusega.
- Väljastati ehitusluba hoone lammutamiseks aadressil Ivaste 5, Tapa linn.
- Õigusvastaselt võõrandatud maa kompenseerimise menetlust otsustati alustada kahe inimesega.
- Otsustati korraldada enampakkumine Tapa linnas Karja 2 asuva laohoone rendile andmiseks.
- Otsustati müüa Tapa vallale kuuluv kinnistu Jäneda Õppe- ja Nõuandekeskuse masuudihoidla.
- Reservfondist eraldati Jäneda spordiklubile 10 000 krooni saalihoki meeskonna uute võistlusvormide soetamiseks ja lasteaiale Vikerkaar 39 040,30 krooni mõõbli eest tasumiseks.

17. oktoober 2007

- Ühe inimesega lõpetati hooldaja määramine, kuna hooldaja ja hooldatava vahelised suhted olid muutunud pingeliseks.
- Ühele puudega inimesele määrati hooldaja.
- Ühele inimesele otsustati hakata osutama koduteenust.
- Täiendavaid sotsiaaltoetusi otsustati maksta üheksale inimesele.
- 11 inimese toetusavaldused jäeti rahuldamata, kuna need ei vasta määruste „Tapa valla eelarvest täiendavate sotsiaaltoetuste määramise tingimused ja maksmise kord“.
- Väljastati ehitusluba aadressil Saksi küla üksikelamu püstitamiseks.
- Otsustati määrata kompensatsioon kolmele inimesele õigusvastaselt võõrandatud maa eest.
- Otsustati algatada nelja inimese aadressandmete muutmine, kuna registreeritud aadressil antud inimesed ei ela.
- Otsustati vastu võtta kingitusena ühele inimesele kuuluv korteriomand.
- Üheks aastaks otsustati anda ühele inimesele tüürile vallale kuuluv korter.
- Tunnistati riigihanke „Tapa valla teede, tänavate ja platside talihooldus“ edukaks Heiki Kruusma pakkumus Patika ja Ojaküla piirkonnas ja SMR Teed AS esitatud pakkumus valla ülejäänud piirkondades.
- Kinnitati Tapa muusikakooli hooldekogu (Marika Odar, Alari Kirt, Indrek Jurtšenko ja Karin Kuusik).
- Eraldati Tapa valla reservfondist eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tapa Jakobi Kogudusele 6500 krooni kiriku 75. aastapäeva tähistamise toetuseks.

Paari aasta tagune jõulumeenus MTÜ Jeeriko jõulupeost.

Foto Heiki Vuntus

Tulemas on laste jõulupeod

Kätte on jõudmas aasta kõige oodatum kuu – jõulukuu. See on aeg, mil inimestel on eriti kiire sest kõik tahvad anda endast parima oma lähedaste ja sõprade jaoks. Samas on see aga ka see aeg, kui inimesed võtavad justkui tempo maha ja veedavad rohkem kui tavaliselt aega oma lähedaste seltsis.

Jõulud ja aastavahetus on kõikjal maailmas püha, mida tähistatakse vanadest tavadest lähtudes eriliste ja rohkete toitudega, mängude, laulude ja lõbutsemisega. See on püha, mis sisaldab palju erinevatest aegadest pärit kihistusi ja tavad ning haarab inimesi olenemata nende ametist, positsioonist ja usutunnistusest või selle puudumisest. Jõulude juurde kuuluvad kingitused, küünalde süütamised, sugulaste ja sõprade õnnitlemine kaartidega, jõulupuu, jõulukirik ja jõululaulud.

Koduste laste jõulupidu

Tapa vallavalitsus korraldab tänava koduste laste jõulupeo 12. detsembril Tapa kultuurikeskuses algusega kl 14.

Jõulupidu on mõeldud lastele, kes ei käi lasteaia ega koolis. Jõulupeo eesmärk on lastes kasvatada kultuurilisi traditsioone ning kodustel lastel on samuti võimalus nautida jõuluetendust ja kuulata jõululaule.

Jõulupeole tuleb kindlasti põhjamaalt jõuluvana koos abilistega, kes jaotavad kommipakke tublidele lastele, kel salmid peas.

Puuetega laste jõulupidu

Tapa vallavalitsus korraldab puuetega laste jõulupeo 15. detsembril MTÜ Jeeriko ruumides, Valve 30 algusega kl 15.

Jõulupidu on mõeldud puuetega lastele, kes elavad Tapa vallas. Jõulupeo eesmärk on lastes kasvatada kultuurilisi traditsioone ning puuetega lastel on samuti võimalus nautida jõuluetendust, kuulata jõululaule ja mängida jõuluteemalisi mänge.

Jõulupeole tuleb kindlasti põhjamaalt jõuluvana koos abilistega, kes jaotavad kommipakke tublidele lastele, kel salmid peas.

NB! Osavõtust palume teatada kuni 30.11.2007 telefonidel 325 8694, 5645 9886 või e-mail: jaanika.kirs@tapa.ee (lapse ees- ja perekonnanimi).

Jaanika Kirs

VALLAVOLIKOGU ISTUNGID

11. oktoober 2007

- Algatati Tapa valla üldplaneeringu koostamine ja selle keskkonnamõtjude strateegiline hindamine.
- Üheksale katastriüksusele määrati sihtotstarve.
- Otsustati taotleda Tapa valla munitsipaalomandisse Tapa linn Üleviste 9

pindalaga 6056 m² ja Lehtse tee pindalaga 24687 m².

- Muudeti Tapa vallavolikogu 15.02.2007 määrust nr 52 „Tapa valla 2007. aasta eelarve kinnitamine.“
- Eelarve- ja arengukomisjoni koosseisu kinnitati revisjonikomisjoni esimees Tatjana Tamm.

VALLAVALITSUS ANNAB TEADA

Tapa vallavolikogu algatas 11. oktoobril 2007. a otsusega nr 123 Tapa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise koostamise.

Tapa valla territooriumi moodustab 262,8 km² suurune ala Lääne-Virumaa läänepoolseima omavalitsusena.

Tapa valla üldplaneeringu põhiprobleemid koostamise algaas on:

- Ühistranspordi korraldus (rongi- ja bussijaamad, liikluse kombineerimine);
- Tapa linna struktuuri korrastamine (miljööväärtuslike alade määramine, miljööväärtuslike jt kaitset vajavate objektide inventariseerimine, hõredalt asustatud alade (parkide) funktsiooni korrastamine);
- Jäneda piirkonna turismi korraldus (hobuste koplite ja tallide kontsentratsioon, liikumiste kattuvus);
- Koolivõrk;
- Liikluskorraldus, sh kergliiklus.

Enam keskendutakse Tapa valla üldplaneeringus Tapa linna, Jäneda ja Lehtse piirkondadele, mille kohta koostame ülejäänud valla territooriumist täpsema kirjelduse.

Põhitähelepanu on pööratud järgmistele teemadele:

- ✓ Tapa linna linnaruumi täpsem määratlus, käsitus, funktsionaalsus ehk

parem toimimine;

- ✓ üldplaneeringu koostamise protsessi läbi proovitakse suurendada Tapa valla elanike „meie tunnet“;
- ✓ inventeeritakse ja määratletakse kogu valla territooriumi maastikupilt ja maakasutuse funktsioonid koostöös naaberomavalitsustega sh määratakse miljööväärtused ja inventariseeritakse kaitset vajavad objektid ning detailplaneeringu kohustusega alad ja juhud;
- ✓ valla territooriumi maakasutuse ja ehitustingimuste väljatöötamisele piirkondade kaupa.

Tapa valla üldplaneeringu eesmärgid on planeerimisseadusega (§8 lg 3) seatud üldplaneeringu eesmärgid.

Üldplaneeringu ja üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise koostamise korraldaja ja koostaja on Tapa vallavalitsus (aadress: Pikk 15, 45106 Tapa, Lääne-Virumaa).

Nimetatud otsusega on võimalik tutvuda Tapa vallavalitsuses ja Tapa vallavalitsuse elektroonilises dokumendiregistris. Täpsem info planeerimisspetsialistilt: Katri Ruut katri.ruut@tapa.ee, tel 322 9684.

Katri Ruut

Tõusevad eeskostel ja perekonnas hooldamisel olevate laste toetused

Valitsus kiitis 18. oktoobril heaks eelnõu, millega tõstetakse eeskostel ja perekonnas hooldamisel oleva lapse toetust 1500 kroonilt 3000 kroonini.

Sotsiaalminister Maret Maripuu sõnul julgustab suurem toetus peresid hooldus- või eeskostepereks hakkama ja toetab laste kasvatamist perekonnas. „Meie soov on tagada, et summa suurus oleks sama kui see, mis kulub lapsele asenduskodus. Peresoojus ja emotsionaalne tugi, mida saab pere leidnud laps, on mõõtnatult palju suurem,“ ütles Maripuu.

Eestkostel ja perekonnas hooldamisel olevatele lastele makstakse ka kõiki teisi pere-

toetusi, millele lapsel või perel on õigus – lapsetoetust, lapsehooldustasu, koolitoetust, vanemahüvitist jms. Eestkostel ja perekonnas hooldamisel olevate laste arv on viimastel aastatel vähenenud, lastekodulaste (hoolekandeesutustes lapsed) arv on püsinud samal tasemel. Vähenenud on ka hoolduspere arv. Seadus jõustub järgmise aasta jaanuarist.

Perekonnas hooldamine on alternatiiv lastekodule. Perekonnas hooldaja ei ole lapse seaduslik esindaja, vaid igapäevaelu korraldaja, hooldaja ja kasvataja.

Eestkostja on tavaliselt tädi, vanaema või muu lapsele tuttav, kui vanem ei täida või ei saa täita

oma kohustust last kasvatada). Eestkostja on lapse seaduslik esindaja lapse täisealiseks saamiseni. Lapsendamise on tuleb kõne alla vaid erijuhul, kui on õiguslikud eeldused lapsendamiseks olemas. Perekonnas hooldamise vajaduse üle otsustab sotsiaaltöötaja, kes leiab lapsele koolitatud hoolduspere või -isiku.

Eestkostel või perekonnas hooldamisel on tavaliselt lapsed, kelle vanemalt on vanema õigused ära võetud või vanema õigused on piiratud; vanem on kinnipidamisasutuses või piiratud teovõimega; vanem ei suuda oma last kasvatada ja tema eest hoolitseda.

Eli Lilles,

Sotsiaalministeeriumi pressiesindaja

Jõulud pole enam kaugel!

Tapa vallavalitsus ootab kontakti inimestelt, kelle eramaadel on kasvamas mõni **kena kuusk**, mis sobiks hästi kaunistama Tapa linna keskväljakut. Kuuse pakkumisel on oluline, et kuusele järele tulev auto saaks puule ligi. Ka tänava aasta soetame uusi kaunistusi puudele, kuusele ning peatänavale.

Enne võistlust tegid maadlejad lihased soojaks.

Foto Indrek Jurtšenko

Tapa maadluspäev

Laupäeval, 13. oktoobril peeti traditsiooniline Tapa maadluspäev, millest on kujunenud korraliku tasemega, rahvusvahelise maiguga turniir, kuhu tullakse meeldi võistleva nii Eestist kui ka naaberriikidest. Tänavu käis matil 143 täiskasvanut, kadetti ja naismaadlejat.

Kõige tihedamas, kadettide konkurentsis jäi koju ka üks esikoht: kehakaalus -54 kg oli võidukas Dmitri Gorjuško alistades finaalis tasavägises kohtumises Jerry Pitkäse Soomest.

Kehakaalus -76 kg jõudis finaali Artjom Pogosjan, kus tal tuli tunnista tartlase Hardo Tootsi paremust.

Kadettidest sai kolmanda koha kehakaalus -50 kg võistelnud Rainer Viilveer.

Täiskasvanute hulgas oli meie ainsaks finalistiks Margus Udeküll, kes kehakaalu -74 kg finaalis pidi

tunnistama Martnast pärit Margus Umda ülinappi paremust. Selles kehakaalus jäeti ka pronks koju, kolmandaks tuli Sergo Rumjantšev.

Esmakordselt kavas olnud naismaadluses saime kaks pronksi, kehakaalus -48 kg tuli kolmandaks Jekaterina Rumjantševa ja -55 kg Olga Koroleva.

Tapa maadluspäeva võitjad:

Kadetid

-42 kg – Romans Grjazinovs (Läti)
 -46 kg – Joonas Kim Viiala (Soomes)
 -50 kg – Pietu Lippo (Soomes)
 -54 kg – **Dmitri Gorjuško (SK Tapa)**
 -58 kg – Dmitri Drozdov (SK Kadrina)
 -63 kg – Rauno Pajuviidik (Tallinna Nelson)
 -69 kg – Sasu Kaasinen (Soomes)

-76 kg – Hardo Toots (Tartu Kalev)

-85 kg – Kristjan Riis (SK Martna)

-100 kg – Raivo Kõluvere (Tallinna Nelson)

Täiskasvanud

-60 kg – Anar Zeinalov (K-Järve Heraklese Jõud)

-66 kg – Sasu Kaasinen (Soomes)

-74 kg – Margus Umda (Raplamaa Juhan)

-84 kg – Ardo Arusaar (Juhan)

-96 kg – Rait Thomberg (Juhan)

-120 kg – Madis Sihimets (Juhan) Naised.

-40 kg – Olesja Štepatšenko (Põltsamaa)

-48 kg – Ludmilla Zarikova (Läti)

-55 kg – Johanna Kikkas (Põltsamaa)

-72 kg – Epp Mäe (Sakura)

Allan Vinter

Saalihoki MV Tapa etapp

Tuleval nädalavahetusel toimub Tapa spordikeskuses saalihoki Eesti MV etapp.

Kui Tapa SHK naiskonnal on võistlushoog juba hoo sisse saanud, siis teises liigas mängivad mehed peavad oma esimese mängu laupäeval 27. oktoobril kell 11 kodusalis. Vastaseks samuti Lääne-Virumaa meeskond Näpi. Üldse on tänavu teises liigas 18 meeskonda, kes jagatud põhja- ja lõunatsooniks. Tänu koostööle Monkey Spordiga, kannab Tapa meeskond tänavusel hooajal Tapa Hummel Team nime.

Kokku osaleb MV erinevates liigades kaheksa Lääne-Virumaa võistkonda - Jäneda ML, Tamsalu EL, Haljala TL, Näpi TL, Tapa TL, Tamsalu (NL), Jäneda (NL), Tapa (NL). Lisaks neile on veel mitu noorte võistkonda. Kõik need arvud näitavad, et saalihoki on viimaste aastatega kogunud palju populaarsust.

Mängde ajakava:

Laupäev, 27. oktoober
 11.00 Tapa Hummel Team - Näpi (TL)

Enne võistlustulle astumist koguneb meeskond kokku ühiseks ergutus-hüudeks.

Foto erakogust

12.30 Bullit/Team Hummel - Tamsalu Spordikompleks (EL)

14.00 Tähe II - Bändidos (EL)

15.30 Tallinna Kalev - Viimsi Kepp (EL)

17.00 balticEVENT - Nõmme (EL)

18.30 Marxram - Pro Sura (TL)

Pühapäev, 28. oktoober

11.30 Automaalilm - TÜ ASK

(ML)

14.00 Jäneda - Augur (ML)

16.30 TÜ - Tähe (ML)

18.45 Tapa SHK - Jõgeva Tähe (NL)

Tapa Saalihokiklubi kutsub kõiki spordisõpru oma valla võistkondadele kaasa elama!

Ilmar Kald

Suitsuandur päästab elu!

Päästemeti andmetel leiab enamik tulesurmadest aset eluruumides puhkenud tulekahjude tagajärjel. Igal aastal hukkub Eestis tuleõnnetustes keskmiselt 130 inimest. 2006. aastal oli hukkunuid 164, kellest 80% kaotas elu oma kodus öösel aset leidnud tulekahjus. Ida-Virumaal hukkus mullu tulekahjudes 24 ja Lääne-Virumaal 20 inimest, tänavu üheksa kuu jooksul Ida-Virumaal viis ja Lääne-Virumaal kümme inimest.

Enamik nendest inimestest võinuks praegu veel meie seas olla, kui neil oleks kodusesse paigaldatud suitsuandur. Põlengust selle algusjärgus märku andes aitab lihtne ja tõhus abimees ära hoida tulekahju traagiliseimad tagajärjed.

Näidet väikeste abiliste tõhususe kohta pole vaja kaugelt otsida. Tänavu 7. septembril Narvas aset leidnud elumajapõlengus päästis Ida-Eesti päästkeskuse töötajate poolt „Kodu tuleohutuks“ kampaania raames juunikuus paigaldatud suitsuandur inimelud ja nende vara. Päästjate kiire sündmuskohale jõudmine päästis maja suuremast hävingust.

„Kodu tuleohutuks“ kampaania raames viidi sel kevadel läbi ka uuring, mille eesmärk oli selgitada inimeste teadlikkust tuleohutuse teemal. Uuring näitas, et Eesti elanikud ei pea tulekahju puhkemist oma eluruumides eriti tõenäoliseks ja et suitsuandur on hinnanguliselt 16% eluruumides.

Argumendid, millega põhjendati suitsuanduri puudumist või selle mittevajalikkust olid erinevad, kuid seotud sageli sellega, et eluruumis pole küttekollet ega suitsetajaid. See tähendab, et 84% Eestimaa

peredes on ka oht kaotada oma vara, ja mis veelgi hullem – elu.

Head meelt aga teeb inimeste teadlikkuse kasvu näidanud asjaolu, et ühiskonna teavitamist suitsuanduri vajalikkusest pidas väga oluliseks koguni 94% elanikkonnast.

Inimestele, kes omavad kodu suitsuandurit, tuleb meelde, et selle patareisid tuleb kontrollida kord kuus ning andurit puhastada tolmust paar korda kuus. Hooldades andurit regulaarselt, teeb väike elupäästja õnnetuse korral oma töö ning päästab teie vara ja elu.

Lisainfot on võimalik saada helistades päästeala infotelefonile 1524 või külastades veebilehekülge <http://www.kodutuleohutuks.ee/>.

Alates 1. juulist 2009 muutub suitsuandur Eestis kohustuslikuks. Värske küsitlus näitas, et antud määrusest on teadlikud 49% elanikest. Aga ei maksa oodata tähtaega, millal suitsuanduri olemasolu kohustuslikuks muutub – hooli oma lähedaste elust ning muretse endale koju Sinu odavam elupäästja juba täna.

Marika Uussalu,
 Ida-Eesti Päästkeskuse
 ennetustöö büroo juhataja

LUGEJA KIRI

Kuidas mõjutada inimesi?

Vastuseks Arne Kroonmäe küsimusele Sõnumed nr 19/319

Küsimus on aktuaalne ja mitmetahuline – kuidas mõjutada inimesi endast lugu pidama (austama iseennast ja teisi), hoolima iseendast ja teistest, väärtustama elu.

Vastaksin nii – esimesel kohal ongi endast lugupidamine e väärikus (upsakus on midagi muud). Minu elukogemus ütleb (räägib), et kõik saab alguse lapsepõlvest, kasvatusel. Kui vanematel (kui nad on olemas) on aega oma lapse jaoks, tema väikeste tegemiste tarvis, millest saavad alguse hiljem suured, kui vanem tunneb nende vastu huvi ja jagab vajadusel tunnetust, ka õpetust, kasvab lapsest tõenäoliselt eneseväärikusega inimene. Kui ei, kui laps on pidevas stressis, et tõmmata endale tähelepanu, kasvavad neurootikud. On seisukoht, et alkoholismi aluseks on eneseusalduse puudus (tähtis on ka pärilikkus).

Kui laps sirgub, hakkab ta lii-

kuma noorukite ja suurte inimeste maailmas. Mida me näeme täiskasvanute maailma kujutavates saadetes, fotodel? 75-90% veinipokaale. Pole midagi imestada, kui noor inimene omandab eksliku arvamuse, et ilma joomiseta pole „tõelist elu“. Ja palju muudki on väga viltu. Meil puudub kindel rahvuslik eetilise alus lapse ja noore arusaamade kujundamisel. Ei pea olema fanaatiline usklik, kuid 10 käsus toodud arusaamad võiksid siiski inimestele juhiseks olla. Tuleks tunda oma rahva ajalugu, kombeid, uskumusi. Kindlasti on igas eas oluline koht ka väärtkirjanduse lugemisel.

Elame maalapil, kus pidevalt valitsevad tõmbetuuled (sümboolses mõttes). Seepärast kipub ka rahvusele iseloomulikuks muutuma rabelemine, liigne joendumine „suurte“ järgi. (Praegu näiteks ei ole selge, mis saab eesti keelest). Tuleks siiski aeg maha võtta ja püüda selgusele jõuda, mis on elus peamine.

Linda Metsjärvi

TEATED - KUULUTUSED - TEATED

Müüa kinnistu Karkuse külas,
Tapalt 10 km kaugusel. Pindala 2,4 ha,
katastri nr 71601:006:0009,
hind 250 000 krooni.
Võimalik ehitada eramu koos abihoonega.
Priit 5635 7555

Müüa ilus ja värskelt remonditud 1-toaline **korter**
Tapa kesklinnas Pikk 23, hind 180 000 kr
omanikult. Telefon 501 8190, 553 7422

OÜ Multivarius müüb tooreid ja kuivi
küttepuid transpordi võimalus. Kuulutus ei aegu.
Tel 501 3862.

Takom VM OÜ

1. Liiva, killustiku, purustatud kruusa ja sõelmete müük.
2. Saematerjali (lauad, prussid) müük.
3. Sõiduauto rehvide müük, remont ja vahetus.
4. **Küttepuude, turba, puitbriketi ja kivisöe müük.**
5. Palkide ost.

Takom VM OÜ, Õuna 15, tel 322 0028.

Kaitseväe keskpõlvüoonil
toimuvad harjutused,
mille käigus on kehtestatud
juurdepääsupiirang
järgmistel aegadel
2.-4., 6., 8., 13.,
20. ja 27. november

*Jõuluaja küünlaleek
las räägib meile kauni loo,
jõulurõõmu, jõulurahu
see las Teie hinge toob...*

Austatud
80-aastased ja vanemad
Tapa valla elanikud!

Ootame teid 9. detsembril kell 13

pidulikule JÕULULÕUNALE
Jänedale Musta Täku Talli

Osavõtust palume teatada
19. novembriks
aadressil Tapa Roheline 19
(Tapa vallavalitsuse sotsiaalosakond)
või tel 325 8691, 325 8692 või 325 8693.
Sõit Jänedale
vallavalitsuse tellitud transpordiga.

Busside väljasõit: kl 12 Tapa Keskväljak
ja kl 12.20 Lehtse teeninduspunkti eest.
Vajadusel tullakse
inimesele kodule lähemale.

Tapa vallavalitsus

Kolm väikest emast neljakuust
saksa lambakoera kutsikat
otsivad endale uut kodu.

Kui sul on tahtmist, siis üks neist kutsikatest
(tasuta) võib saada sinu kodu heaks valvuriks
või lihtsalt väga heaks paremaks sõbraks.
Tegemist on nelja emase kutsikaga.
Kutsikad asuvad Kadrina vallas Uku külas,
Tapa linnast 18 km kaugusel.
Ole hea ja helista
telefonil 5366 9812 Maarjale.

Lauamängude huvilised!

Male-, kabe-, renzju-, othello-, go- ja bridži-
huvilised saavad ühineda lauamängude klubiga.
Mängitakse kultuurikojas teispäeviti kell 19.
Info Tapa kultuurikojast

Laste joonisturing

kunstnik Evi Sepa juhendamisel
toimub neljapäeviti Ambla pastoraadis
algusega kell 16.
Tere tulemast!

Mälu vajab treenimist!

Kas Sul on mõnikord tunne, et mälu ei
suuda enam midagi uut vastu võtta ega
meelde jätta?
Sul kipuvad inimeste nimed ja näod kiiresti
ununema?
Kas Sul juhtub mõnikord, et hommikul on
lubatud asi lõunaks ikka tegemata, sest
lihtsalt ei tulnud meelde?
Sa ei usu, et mälu saab parandada?

Kui vähemalt kahele küsimusele jaatavalt
vastasid, siis oleks Sul vajalik hakata osa-
lema mälu treeningus.

Seenioritoas Roheline 6-1 alustame
mälu treeninguga
esmaspäeval, 29. oktoobril kell 10.

Anu Jonuks

Seeniortuba annab teada

Mälu treening igal esmaspäeval kell 10.
Kepikõnd esmaspäeviti kell 15.
Tantsutund igal teisipäeval kell 13.30
kultuurikojas. Ootame kõiki, kes soovivad
hea muusika saatel liikuda.
Tarbekunstiring neljapäeviti kell 9.30
Nahatööd.
Laulutund neljapäeval, 1. oktoobril kell 15.
Kõik lauluhuvilised on oodatud.
Info tel 322 0025, 5342 2364

UUED VALLAKODANIKUD

Laura Jaanis (Tapa) 26.09.2007

Maria Potapova (Tapa) 12.10.2007

Mehis Ries (Läpi) 09.10.2007

LAHKUNUD ON

Valentina Kuleš (Tapa)
18.05.1944 - 11.10.2007

Aleksandr Korol (Tapa)
17.05.1950 - 12.10.2007

Aleksandra Kartaševa (Tapa)
16.03.1952 - 12.10.2007

Meeta Kaarus (Tapa)
16.03.1923 - 14.10.2007

Kalju Kollom (Jänedale)
6.08.1944 - 6.10.2007

Konstantin Kapitonov (Tapa)
4.02.1981 - 15.10.2007

Aksel Arol (Tapõörakõrve)
11.08.1932 - 19.10.2007

KUHU MINNA?**TAPA KULTUURIKOJAS**

teisipäev, 30. okt kl 20 film "Sõda" (War) 30 kr
neljapäev, 1. nov kl 20 film "EDITH PIAF - ELUSSE ARMUNUD"
(La Vie En Rose) 30 kr
laupäev, 10. nov kl 16 Ukraina tsirkus 40 kr
neljapäev, 15 nov kl 20 film "Kuninganna" (The Queen) 30 kr
laupäev, 24. nov kl 14 esinevad naiskoor Emajõe laulikud ja
Tartu akadeemiline meeskoor Tasuta
laupäev, 1. dets kl 19 Vana Baskini Teatri etendus
"Väljaspool hooaega" 120 kr, 100 kr

LEHTSE KULTUURIMAJAS

pühapäev, 4. nov kl 12 Lehtse 1. pinksi pühapäev
Nb! Algab PPP 5. hooaeg! Osa
võtma on oodatud kõik huvilised!
Mäng toimub turniiridena eraldi
gruppides: mehed, naised, poisid,
tüdrukud, algajad, soovi korral
pensionärid.
Täiskasvanutel osamaks 15 kr
esmaspäev, 5. nov kl 11.40 Laulutuba kõigile
(Viisipidamine pole oluline!)
kl 12.40 Mälu treening
pühapäev, 11. nov kl 12 Perepäev "Pühapäev koos isaga"
Kontsert PK ja lasteaiade lastelt
Sportlikud mängud, võistlused
Näitus
Peamurdmist ja käelist tegevust

EAKAD SÜNNIPÄEVALAPSED

Agnese Lumiste (Jänedale) 06.11.1922 85

Kalju Adra (Tapa) 18.11.1927 80

Paul Sirp (Tapa) 22.11.1927 80

Virve Koemets (Tapa) 17.11.1927 80

Asta Tamm (Tapa) 23.11.1927 80

Velli Sepp (Lehtse) 24.11.1927 80

Jekaterina Aleksejeva (Tapa) 30.11.1927 80

Aleksandr Sergejev (Tapa) 07.11.1932 75

Ilmar Kärner (Tapa) 29.11.1932 75

Alevtina Aleksejeva (Tapa) 02.11.1932 75

Maimo-Johanna Kuusik (Tapa) 07.11.1932 75

Maria Grinina (Linnape) 10.11.1932 75

Silvia Seidelberg (Tapa) 22.11.1932 75

Velda Normak (Lehtse) 25.11.1932 75

Militina Ovchinnikova (Tapa) 26.11.1932 75

Valdek-Manivald Ehalaas (Lehtse) 02.11.1937 70

Lev Mashkov (Tapa) 22.11.1937 70

Paavo Viirmaa (Vahakulmu) 28.11.1937 70

Endel Lilleorg (Raudla) 30.11.1937 70

Ljudmilla Skljadneva (Tapa) 10.11.1937 70

Tatiana Polyarun (Tapa) 18.11.1937 70

Viivi Kipper (Tapa) 23.11.1937 70

Liudmyla Bovarova (Tapa) 30.11.1937 70

Tapa valla ajaleht Sõnumed - Roheline tn 19, Arenduskoda
Üldinfo - tel 325 8690, faks 325 8695.

Ajalehte saab lugeda - tapa.ee/arenduskoda/ajaleht,
e-post: arenduskoda@tapa.ee, heiki@tapa.ee

Toimetaja Heiki Vuntus - tel 325 8696, mobiil 5648 5208
Küljendaja Liina Kald - tel 322 9673, mobiil 528 7998

Trükitud trükikojas Trükis - Pargi 27F, Jõhvi, tel 337 2666
Trükiarv 3600. Leht ilmub kaks korda kuus.

Kuulutuste vastuvõtt Roheline tn 19 E-R kell 9-16.

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse
huvides toimetada ning lühendada.

Et hoida ära arusaamatusi peab lehematerjal
olema toimetuses hiljemalt lehe ilmumise
nädala esmaspäeval kell 16.

Avaldame kaastunnet
Enele perega
isa kaotuse puhul.
Töökaaslased

